

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ILLEO:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. JOANNIS GOWDIE, S. T. P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et Nobilissimae FACULTATIS MEDICAE decreto;

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JACOBUS BOOTH,

ANGLO-BRITANNUS,

Ad diem secundum Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud HAMILTON, BALFOUR, et NEILL,

ACADEMIAE TYPOGRAPHOS.

MDCCLXI.

ROBERTO WITT
MEXICO

THE

ALY

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

PRAECLARO,

ROBERTO WHYTT, R. S. S.

MED. REG. ET C. M. R. S. DIGNISSIMO,

MEDICINAE IN ACADEMIA EDINENSI

PROFESSORI CELEBERRIMO;

NEC NON,

VIRO EXIMIO,

ALEX. MONRO, JUN:

ANATOMES ET CHIRURGIAE;

IN EADEM ACADEMIA

PROFESSORI PERITISSIMO:

LITERIS ET INGENIO VIRIS ILLUSTRISSIMIS;

PROPTER MONITA ET CONSILIA IN STUDIIS,

AMICISSIME SEMPER COMMUNICATA;

OB BENIGNAM ERGA SE VOLUNTATEM:

HAS QUAESCUNQUE STUDIORUM PRIMITIAS

D. D. D. C. Q.

JACOBUS BOOTH.

ROBERTO WHITNEY, JR.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

ALEX. MONRO, JUN.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

NEW YORK, C. M. & CO.

DISSERTATIO MEDICA,

DE

I L E U S .

INTER morbos, quorum subjicimur dominio mortales, nulli gravioribus stipantur symptomatibus, cruciatufve faeviores exercent, vel totum exturbant systema magis, illis, qui in intestinis suam habent sedem. Hosce vero inter atrocissimus mihi esse videtur iste de quo differere institui.

I L E U S varia apud auctores sortitur nomina. A CELSO tenuioris intestini morbus appellatur. Barbaram sectantes medicinam iliacam passionem nominant: Nam *ἐιλεω* verbum Graecum, Latine *verto* seu *volvo* significat; inde *ἐιλεός* *quasi versus* seu *circumvolutus*, quoniam aegris dolor circumvolutus accidit. A quibusdam barbaris et vulgaribus, *Misere-re mei* vocatur, propter acutissimum dolorem, et intestinorum circumactionem circa umbilicum;

2 DISSERTATIO MEDICA

licum; cum in hoc affectu, igitur, tumor in tenuiorum intestinorum parte emineat, ut videatur intestinum ad chordae similitudinem convolutum;* ab hoc symptomate, *χρόδαφος* auctoribus antiquis nuncupatur.†

DIAGNOSTICA.

GRAVITAS et aegritudo, quae locum in abdomine subinde mutando, sensim augentur; donec intensus fit dolor. Sequuntur distensio, inflatio umbilicalis regionis, tumor durus, et tactu inaequalis, ventris tormina, borborygmi, anxietas, nausea, sitis, materiae biliosae subiridisque per os rejectio; pulsus contractus, parvus, debilis, et frequens.

CIRCA hujus morbi initium, dolor vagus nec valde acutus est; cathartorum vi non tam fortiter obstant intestina: progrediente vero morbo acutissimus redditur, magisque in uno saevit loco dolor: quo saevior autem, eo magis stringitur alvus eoque magis purgantium actionem eludit; crebrior fit vomitus, enemata cum magna vi, in casibus rarioribus, per os redduntur; anus nonnunquam

* Galen. lib. 6. de occult. affect. et lib. 7. aphor. 44.

† Cael. Aurel. et Aretaeus.

quam ita comprimitur, ut clysteres injici nequeant :* Respirationis difficultas et inquietudo hic etiam vulgo occurrunt.

IN ultimo hujus morbi stadio faeces sursum ejectae sunt foetidae; magnum, qui antea fuerit calorem nunc excipit frigus; dolor se remittit, aut omnino cessat; pulsus debilior, intermittens, et celerrimus fit; stranguria, aut denique ischuria exoritur; sudores gelidi, lypothymiae, singultus, delirium tandemque motus convulsivi, huic morbo funestissimo finem imponunt.

CAUSAE REMOTAE

Scirrhi. Inflammatio vel obstructio in ipsis intestinorum tunicis, vel partibus iis vicinis, tumoribus schirrhosis ortum praebent; qui, intestina comprimendo, Ileum producunt; uti HILDANUS in cujusdam cadavere observavit; qui, per aliquot annos, sub jecinoris regione magno dolore laborans, tandem ex passione Iliaca decessit; cui schirrus in parte inferiore intestini caeci ulceratus fuit. BOERHAVIUS aliud exemplum refert, ubi intestinum Ileum a schirrho compressum est, ex
potu

* Aretaeus lib. 2. c. 6.

4 DISSERTATIO MEDICA

potu frigido post immoderatum exercitium.

Acres vel induratae faeces. Cum bilis sit iners vel minus copiosa, motus peristalticus languescit, intestinis non satis stimulis; secretio lymphae gastricae et muci quoque diminuuntur: inde faeces in intestinis stagnantes solito duriores fiunt. Fructus immaturi, liquores recens fermentati, utpote acres et flatulenti, intestina ita vellicant, ut spasmodicas stricturas, tandemque Ileum progignunt: in hancce morbi speciem homines hysterici vel hypochondriaci procliviores sunt; quibus ventriculi et intestinorum tonus adeo debilis et torpidus est, ut officia sua rite peragere nequeant. Ad hoc, diaeta exsiccans vel alimentum parum dilutum conferunt.

CHESELDEN de puero mentionem facit, qui ex morbo Iliaco, pastinacis immoderate devoratis, mortuus est; cujus ventriculum, duodenum, et jejunum, adeo distensa ventoque inflata fuere, ut naturalem magnitudinem decuplo exsuperaverint; Ileumque adeoque compressum, ut ne minimus aditus pateret. In ACTIS PHILOS. quoque narratur, quod jejuni et Ilei inflammatio immensaque distensio

distensio ex recenti cerevisia, inter fermentandum* uberrime hausta, ortae sunt.

Concretiones intestinales. Has ortum suum habere posse, vel a ceraforum prunarumve lapidibus, vel ex aliis corporibus quibuscvis duris, in intestinis hospitantibus, paulatimque parte alimentorum foeculenta magisque solida obductis, facillime patet. Hae quippe intestina obstruendo, Ileo originem dant, et spasmodicas stricturas ex irritatione secum afferunt.

Flatus. Aer, magna copia, per spasmum collectus inclususque, rarescit, Ileique partem superiorem, magna cum vi distendit; dum interim pars inferior vacua manet laxaque: excruciantis autem doloris gravi intensione, pars intestini contracta dilatata intra partem pellitur; quae, utpote distensa, facillime intussusceptionem admittit: inde dolor et inflammatio, ex vasculorum constrictione, augentur. Illustri VAN SWIETEN testatur colon adeo dilatari posse, ut venam Iliacam compresserit, reddideritque sanguini redeunti tam imperviam, ut gangraenam pedis et cruris minitaretur

* Philos. trans. p. 580. No. 351.

6 DISSERTATIO MEDICA

minitaretur :* in minore itaque gradu intestinorum obstructionem inducere queat.

Vermes nonnunquam intestina rodentes magnum excitant dolorem, ex quo, irritatis contractisque intestinis, Ileus nascitur.†

Materiae podagricae aliufve retrocessio. Haec contingere potest, si adeo debilitatus sit aeger, ut ne quidem vires ad expellendam materiam peccantem ad articulos sufficiant, vel ex materia arthritica repellentibus sursum repulsa ; ex utraque vero causa fit, tanta in abdomine spasmodica strictura inde excitari potest, ut Ileus induceretur.

Intussusceptio. “ Laxa mobilitas intestinorum, magna sensilitas, facilis dilatatio
“ a contentis, et vicissim a spasmis contractio, nasceretur hoc vitium crebro efficiunt.
“ Si commotio violenta, vomitus irritatio ab
“ acribus, inflammatis, lumbricis, &c. accesserit.”‡

Inflammatiō. Oritur ex perspiratione vel aliis solitis evacuationibus suppressis, crapula, animi

* Comment. in Boerh. aphor.

† Vid. Hoffman supplement. 2d p. 170. §. 21.

‡ Gaub. instit. pathol.

animi pathematibus, quae omnia calorem augent in parte affecta.

Tunicarum crassities ex infausto earum inflammationis eventu orire queat, vel nimia earum convulsiva constrictione, quae a nimia fibrarum moventium sensilitate, ab acri fluidorum tenuitate, vel natura delicatiore nascitur; inde colica spasmodica vel nervosa: haec est verus spasmus tunicae muscularis intestini, quo canalis intestinalis tanto saepius quam muscoli externi infestatur, quanto magis a materia inclusa urgetur; quae, motu peristaltico, partem obstructam jugiter salutat. Si spasmus sit paululo pertinacior, inflammatio inducitur: hoc autem rarius contingere ex eo patet, quod spasmus, nulla inducta inflammatione, interim perseverare experientia docet; sed spasmus saepe locum mutat: nec, si diu in uno persistit loco, omnia etiam morbi symptomata inde deducenda sunt; supponendum enim est volvulum tunc adesse; ex quo vulgo nascitur inflammatio: inde constipatio, vomitus, et caetera.

Hernia. Huic malo praecipue favent, tussis vehemens, vociferatio, conatus magni magna ad

8 DISSERTATIO MEDICA

ad pondera levanda adhibiti, aliique corporis motus vehementiores, qui sæpe exiguam partem intestini et peritonæi abdominalium musculorum annulos prope inguen introire cogunt, ortumque herniae præbent; et sic chylus, reliquaque materia, intestinali canali inclusa, motu peristaltico, necessarie eo propelluntur, unde plerumque redire nequeunt. Idem vitium ex flatibus intestinum ita demissum distendentibus, provenire etiam potest: unde constipatio aliaque mala.

INTESTINIS motum peristalticum dari, tametsi a nonnullis ambigitur, pro certo est: * hic motus ferme deorsum tendit; nihilominus, sine ullo malo effectû, ex parte semper invertitur; in vivo animali dissecto, motum peristalticum sursum et deorsum tendentem videre est.† Sed hic motus, obice objecto ab eo, in contrarium vertitur; inter medicos disputatur, an a motu peristaltico inverso, clysteres, et faeces alvinæ, valvulam coli pertranseant et per os vomitu reddantur; sed perspicuum est, cum colon magnopere distendatur, valvul

* Pere Banier.

† Gaub. p. 116. § 246.

valvae actionem necessario cessare, et transitum fieri liberum:† Quamvis autem aeger faeculentam materiam rejiciat, minime inde probatur, valvulam coli cessisse; quanquam opinio tenet, faeces nusquam, nisi in intestinis majoribus, sedem habere; materia tamen faeculenta, quam aegri hujusmodi morbis laborantes evomunt, hanc faecum similitudinem in Ilio induere potest. Ilei strictura, motu peristaltico inverso, faecum ejectionem excitare potest, tametsi valvula coli, in suo perstat officio.

Intussusceptio invaginatio est intestinorum, scilicet, cum pars intestini superior compressa, in proxime inferiorem nimis dilatatam ingreditur, vel e contrario; an vero pars superior in inferiorem, vel vicissim, inferior in superiorem ingressa sit, nullo certo indicio dignosci potest.

INTESTINA majora, ex natura, minus inflammationi quam minora, obnoxia esse videntur; quod ad retinendas acres, spissiones, et putridas faeces, praecipue dicantur.* Sed de his multae sunt sententiae.

B

AUCTOR

* Hales med. static.

† Sylv. lib. 1. C. 15.

* AUCTOR celeberrimus dicit, Ileum, caecum, et colon, hoc malo infestari, sed maxime Ileum; utpote omnium intestinorum tenuissimum, et admodum sensile, itaque saepius hoc morbo, aequè, ac biliosis colicis, &c. affectum. Nonne longitudo, angustia sanguiferorumque vasculorum numerus huic obnoxium reddunt. RIVERIUS dicit, hunc morbum omnia intestina invadere posse; sed duodenum, ob ventriculi vicinitatem, vomitionibus magis quam volvuli laborare; porro etiam cum faeces in globulos concretae, huic malo ortum prae buissent, semper in caeco eos se invenisse. Alius, duodenum rarissime hujus morbi sedem esse observat, saepius jejunum, Ileum frequentissime†. Auctor alius, caecum partem affectam existimat‡. WILLIS intestina majora hujus mali sedem rarissime esse dicit. GALENUS faecum ejectionem indicio esse intestina occupari. Dr SIMPSON, Fani Andreae, dicit, in multis cadaveribus quae ex volvulo decesserunt a se inspectis, semper violentam

* Hoff. supp. n. p. 167.

† Dolaëus p. 325.

‡ Hildanus, vid. Hoff. suppl. 2. p. 170. § 29.

lentam inflammationem totam tunicarum intestinorum crassitiem occupantem invenisse, praesertim in uno, Ileum ad pedis longitudinem, rubore vermillionis aemulum, intra caecum et colon impulsum, et in latus sinistrum depositum, cum latus dextrum ferme caeci sit sedes, et ad magnitudinem pugni cum iis compactum et complicatum, ad eo ut ea explicare difficile esset: et alia hujusmodi. Cl. MONRO quatuor intussusceptionis genera refert.† In pueri sexennis intestino tenuiore intussusceptionem deorsum binis in locis; inque pluribus aliis intussusceptionis praegressae, quae aliquod temporis spatium duraverat signa nempe colorem intestini mutatum, tunicarum crassitiem auctam, cum insigni cavitatis arcuatione, conspicienda praebet Cl. MONRO jun.— Atque exemplum etiam affert ubi vero in volvulo appendicis vermiformis, Ilei quatuordecim inclusi sunt digiti. Cl. CULLEN de quatuor casibus mortificis, in quibus flexura coli fuit sedes morbi, mentionem facit. RUYCHTUS in puellae cadavere, quae ex hoc morbo decessit, coli inferiorem partem, cui nomen rectum inditum est, eo magnitudinis distensam observavit, ut abdominis reliqua viscera contexerit; idemque hoc malum in multis cadaveribus ex arc-

tissima

† Literary essays.

tissima intestini constrictione ortum, ut omnino impervium redditum sit, saepe invenit. In factu maturo, Ileum impervium circa medium, supra quod ad ventriculum usque valde ampliantur intestina; infra autem, tum intestinum tenuius tum plenius contractum ostendit Cl. MONRO jun.—Inque faemina adulta tantam coli desinentis constrictionem ut vix quidem anserina penna intromitti potuerit; colon autem superius ad sex digitos in transversum faecibus distensum magnamque Ileii partem iisdem repletam vidit: porro etiam monuit se alia hujus morbi exempla, minus insignia, inter cadaverum sectionem observasse. Ex casibus recensitis, constare videtur, intestina, tam minora quam majora, hunc morbum adoriri.

CAUSAE PROXIMAE.

CAUSAE proximae sunt quaecunque intestinorum volumen constipant, vel aliud obstaculum obijciunt, quo minus deorsum evacuentur, quae in tres classes dividi possint.

1mo, CAUSAE externae, sunt schirrho vel tumores.

2do, CAUSAE internae; induratae faeces, praecipue si intestinis adhaereant, intestino-
rum

rum concretiones, flatus, fortia purgantia vel emetica, venena, vermes, materiae podagricae retrocessio, intussusceptio, vel denique ira, cujus exemplum habemus apud TULPIUM.*

3tio, IPSIUS intestini inflammatio, tunicarum crassitudo, intestinorum muscularis tunicae nimia contractio, vel convulsiva contractio, aut denique Hernia.

TAM varii sunt morbi quibus viscera afficiuntur, hique specie non multum discrepantes, ut eos accurate distinguere atque explanare difficile est; attamen, cum ad aegri salutem, rectamque curationem, tum ad medici fidem et dignitatem eos dignoscere spectare videtur. Ideo signa quibus Ileus a nonnullis aliis morbis distingui possit, breviter memorabimus.

ILEUS a nephritide distinguitur, 1mo, Ex dolore, praesertim in initio, minus fixo. 2do, Visceribus quasi ligatura devinctis. 3tio, Constipatione alvi pertinaciore. 4to, Urinae reddendae difficultate minore cum sedimento.

5to,

* Lib. 2. obs. 41.

14 DISSERTATIO MEDICA

570, Doloris sede in medio abdominis. E contrario in nephritide regionem renum morbus occupat, cum partium vicinarum magno calore, ureterisque saepe extremitas afficitur, inde meiendi difficultas excitatur, et in lateris affecti femore stupor.

A *Colico* distinguitur, Quod Colicus citius in finem exit, dolores etiam mobiliores, nausea, et vomitus rariores comitati.

A *Cholerae morbo*, Quod dolores minus fixi sunt, alvi profluvium gravius, vomitusque frequentior.

SIGNA CAUSARUM.

Si sit *Schirrbus*. Dolor et calor abdomen invadunt cum duritie nonnunquam etiam tactu percipienda, praesertim si recto sit vicina, constipatio et vomitus sequuntur.

Flatus. Dolor intensus est, non fixus, sed cum abdominis distensione, dolores colici, quoque praecedunt.

Induratae faeces. Alvi constipatio sine dolore in aliquot dies perseverat, ex quo morbus diuturnior

diuturnior erit, dolor acerrimus est partis affectae cum duritie et tumore; febris non valde acuta, sed magna anxietas praecordiorum.

Vermes. Facies pallida, narium pruritus, dentium stridor, tendinum subsultus, faeces viscidae, vermes porro excernuntur.

Materiae podagricae retrocessio. Podagrae dolor subito extremitates relinquit; cui dolor vehementissimus in regione abdominali, cum nausea perpetua et vomitu, succedit.

Intussusceptio. Hoc malum clare distinguere haud facile est, nisi ex magna regionis affectae distensione.

Inversus motus peristalticus. Hoc nunquam contingit nisi ex obduratione intestinorum, quae vomitum perpetuum etiam faecum clysterumque, suppressione urinae comitante, excitat.

Inflammatiō. Dolor intensus et fixus, calor, sitis, aegritudo, pulsus frequens, sed acutus et contractus.

Colica nervosa. Hoc malum dolor gravissimus in ventriculi regione, et aliquando partium infra vicinarum praecedat. Rejectio viridiflascntis

16 DISSERTATIO MEDICA

ridiscentis et flavae materiae sequitur, cum majore animi dejectione, quam in ullo alio morbo. Frequentes paroxysmi, quibus cutis, ut in ictero, nonnunquam in flavedinem mutatur.

Hernia. Dolor valde intensus, motus peristalticus inversus, vomitus, singultus, et caetera, quae per se patent.

RATIO SYMPTOMATUM.

Tormina acuta dolorque intensus: oriuntur ex quadam intestini parte irritata; unde non solum ejus loci constrictio fit, sed intestini partium vicinarum et nervorum per membranas disperforum distractio sensim sensimque augetur.

Pulsus acutus, contractus, parvus, et frequens. Acutus et contractus ex cordis arteriarumque irritabilitate, et toto arterioso systemate spasmodice affecto, ut cor non tam facile ac in sano statu dilatari possit. Parvus, pari ratione, quia sanguinis parva quantitas in arterias ex laevo cordis ventriculo ejicitur. Frequens, quod cor, solito citius, contrahitur.

Anxietas.

Anxietas. Ex sensu doloris ingrato, in ventriculo et visceribus orto, ex obstructione, et inflammatione, motuque peristaltico inverso, totiusque alimentarii canalıs functionibus perturbatis; accumulatio quoque sanguinis hic locum tenet.

Borborygmi. Ex flatibus per spasmos coërcitis, quibus postea cedentibus, inclusus aër exitum nactus, per intestina liberius vagatur.

Nausea et vomitus. Ex acuto dolore et irritatione in partibus intestinorum obstructis, unde motus peristalticus inversus, qui ad ventriculum pertingens, magis irritabilem reddit. Acris et semiputridis ingestis, quae ex intestinis in ventriculum expelluntur, cujus nervi, ingrata sensatione affecti, tunicae suae muscularis convulsiones violentas subinde excitant. In sano statu, motus peristalticus, aëre, alimento et bile stimulantibus, excitatur*, semperque deorsum fertur, nisi cum intestina, interposito obstaculo, contenta sua eo protrudere non possunt; quando hoc accidit, aër et alimentum, transitu per partem obstructam negato, per aliquod temporis in vicina intestini

C

parte

* Whytt. de vital. et involun. mot. p. 85.

parte accumulatur, magnamque distensionem et irritationem efficiunt, ex quibus musculares fibrae, in vehementiores solito contractiones quae usque ad ventriculum ascendunt, conjunguntur.

Tumor et Distensio. Ex aëre, fermentatione contentorumque putredine, generato, et calore corporis magis rarefacto.

Inquietudo. Ex dolore, aegritudine, et perturbatione tubi alimentarii.

Stranguria et Urinae suppressio. Ex intestinorum inflammatione, qua, vesica urinaria, ex mutuo partium consensu, afficitur; urinae secretio ab intestinis distensis quae renes comprimunt diminuitur.

Singultus. Ex cardia leviter inflammata vel eructato aliquo humore acri eam irritante, natura igitur, ut irritatio haecce leniretur pro tempore aut amoveretur, hanc diaphragmatis et oesophagi convulsionem inducit, qua sensationes eae ingratae ad unamquamque contractionem nonnihil mitigantur.*

* Whytt de vital. et involunt. mot. p. 265.

Delirium, Convulsiones, Syncope, et Sudores Frigidi. Ex generali inflammatione et consensu cum nervis ventriculi, qui ex frequenti nausea et vomitu irritantur et distrahuntur, inde cordis actio et alii motus involuntarii impediuntur, et syncope sequitur; partes corporis extremæ, ab his malis, fluidorum solita copia deprivatæ, frigescunt, et vascula cutanea ab eadem causa paralytica fiunt, frigidasque pro solitis guttas emittunt.

PROGNOSIS.

Pro causarum diversitate et morbi progressu, prognosis se habebit. Medici omnes ad unum gravissimum et periculosum morbum Ileum esse consentiunt.

Cum inflammatio non magnum secum dolorem afferat, præsertim si pulsus est mollis et enemata non statim redduntur, dolor, non valde intensus, vomitus haud frequens, sed per intervalla recurrens, constipatio minus pertinax, vel si in causa est hernia, eaque brevi durans, vel flatus vel faeces obstructæ, periculi minus est. Si alvus emollientibus per

os injectis aperiatur, certum salutis signum est.—Inflammatiō valde acuta, quae ex dolore intenso, ischuria, pulsu duro, siti inextinguibili, corporisque jactatione, percipitur, haud bona portendit.—Subita doloris cessatio, languor magnus cum pulsu debili, animi deliquia, extremitatum frigus, spiritus foetidus, vermes excreti, mortificationis jam inductae sunt signa, instareque denunciant mortem.

FOECUM per os rejectio, tametsi non semper lethalis, pro infausto habetur.—Transitus adeo constrictus ut penicillus ingredi nequeat, symptomata malum, quod arctissimam intestinorum constrictionem indicat.—Si ex schirrho vel steatomatoso tumore, Ileus insanabilis est.—Si ex morbigicae materiae retrocessione oriatur, in angusto spes est. LOMMIUS aegrum in ultimo vitae discrimine versantem, vermes per os ejicientem se vidisse dicit.—Si diarrhoea spontanea, vel febris acuta Ileum accedat, cita mors sequitur.* Urinae suppressio,† stranguria, singultus, magna viscerum

* Bagl. pract. med. lib. 1. c. 13. . 16.

† Hip. loc. praenot.

cerum inflatio, convulsionones, delirium, mortis imminētis sunt indicia.*

METHODUS MEDENDI.

INDICATIONES.

1mo, Intestinorum inflammatio praecavenda vel minuenda est.

2do, Pessima symptomata mitiganda sunt.

3^{tio}, Intestinorum obstructio aperienda ut deorsum pateat transitus.

4to, Tonus ventriculi corroborandus recidivusque est impediendus.

1mo, Minuitur inflammatio venaesectione, quae iteranda est pro aegri aetate viribusque: ad hoc quoque fomenta abdomini applicata, nempe, pannus laneus ex aqua tepida compressus, vel animalis omentum modo occisi, quotiescunque opus sit repetenda, conferunt; profunt etiam diaeta refrigerans, tepida, et parca manu assumpta, potusque copiosus diluens; phlogisticis omnibus acribusque evitatis.

2do, Ad dolorem, aegritudinem, vomitumque allevandum, fomenta tepida maxime conveniunt. Embrocationes cum ol. camph. et opiata

* Dol. P. M. 21.

22 DISSERTATIO MEDICA

opiata gratis stomachicis immixta, pro dolore adhibita. Usus tamen opiatorum evacuatio praecedere debet, ne, dum malum in progressu est, nimio eorum usu pars affecta callosa facta sit, et gangraena oriatur; contra singultus eadem valent remedia. Moschus, cataplasma quoque camphor. et theriac. stomacho sunt applicanda. Emplastrum vesicatorium loco vitiatum bene admotum esse mone-mur*. Antispasmodica vel carminitiva quae nimis calefaciunt haudquaquam adhibenda.

3tio, Ad obstructionem intestinorum amovendam, alvumque ejiciendam, post sanguinem emissum, enemata emollientia et laxantia injicienda sunt; postea ea quae vi laxativa magis pollent *e. g.* saponis solutio in aq. pur. infus. sen. cum. aloet. ; sed cavendum est ne clysteres nimis acres intestina inflammunt, ergo sal. glaub. vel alii neutri adhibeantur, vel sal. commun. qui efficacior, sed stimulo promptiore et nimis forte gaudet, unde praematura clysteris ejectio; qua de causa, purgantia quae lentius suos edunt effectus, his fortioribus anteponenda sunt, *v. g.* Terebinth. bals. copaiv. quae stimulo satis forti valent, inde

* D Pringle.

inde in^a colica pictonum, qua Indi Occidentales infestantur, in summo usu habentur Maxima cura adhibenda est, ut hae glutinosae substantiae rite dissolvantur, fluidoque apto immisceantur: Senn. et carminat. in clysterum decoctione locum sibi vindicant: et si morbus diuturnus sit, inde inflammationis periculum minus, et remedia supra praescripta parum proficiant, colocynthis, fumi vel infus. tabaci adhibeantur: dum enemata administrantur, purgantia per os injicienda sunt, v. g. sulph. et sal. polychrest. immixta, infus. senn. cum man. vel pil. aloetic. sap. venet. cum paululo calom. quae vomitum rarius excitant, intervallo duodecim vel quatuordecim horarum repetenda sunt; ne haec medicamenta laxantia vomitu rejiciantur, enema aq. tepid. unc. vi. cum tinct. theb. gut. 50. 60. vel 70. si rei necessitas exegit, subministrari debent, ad horae dimidium antequam purgantia adhibentur; et quatuordecim horis post primam dosin, enema purgans ad eorum operationem promovendam, adhibendum est. Suppositoria ex sal. commun. et aloe, magno pretio habentur, cum in iis vis rectum stimulan-

di

di mira sit.—Semicupium quoque tentandum, cujus faustos effectus in pertinacissimis obstructionibus solvendis experientia saepius confirmat; sed si haec frustra repetita fuere, ad aquam frigidam confugiendum est, quae post multa incassum tentata remedia, alvum non raro incantamenti ad instar solvit.—Si remedia supra memorata in alvo movenda liberoque transitu restituendo nihil proficiunt, aeger nonnullas mercurii crudi uncias deglutiat, quae pondere suo intestinorum obstructionem forte amoveant, transitumque deorsum sibi patefaciant: Attamen notatu dignum, si sit intussusceptio superioris intestini partis intra inferiorem, mercurium, volvulum augere debere; nam si forte obstructio mercurio non cesserit, dolor et inflammatio, ejus gravitate intendentur. Plumbei ferreique globuli pluribus difficultatibus quam mercurius obnoxii sunt. Nonne in periculo praecipiti consilium Cl. CHESLDEN sequi licebit, scilicet, puncturam intestinis infligere, quod, sicut accepi, paucis abhinc annis ab ingen. SHARP tentatum, feliciter cessit. Gastroraphia in hoc miserrimo statu, aut ad intussusceptionem

ceptionem explicandam, aut calculum extrahendum, si ex his causis pendeat morbus, laudatur. HIPPOCRATES immisso tubo intestina inflare et clysterem mox injici jussit. Si anus adeo constrictus fuerit, ut siphon quo clyster adhibetur, ingredi non potest, fomentis laxantibus ad transitum aperiendum, utendum est, v. g. aq. tepid. vapore, liniment. emoll. quibus adhibitis, ad enema oleos. cum opio injiciendum operanda est, et hirudines venis haemorrhoidalibus applicentur. MATHAEUS de Grad. puellae historiam duodecim annos natae, refert, quae volvulo summo cruciatu, clysterumque per os ejectione, laborans, pingui juscule curata est.

410, Ut morbo recidivo occurratur. Exercitationi moderatae pro viribus aeger indulgeat. Diaeta sit parca et refocillans, omnibus liquoribus fermentatis et crudis vegetabilibus evitatis. Alvus in dies leni subductione moveatur, tinct. sac. vel pilulis ex sap. Vener. et rhab. paratis, tepidis stomachicis amaris, et abdominis frictione. Animus semper

26 DISSERTATIO MEDICA

per hilaris et ab omni dejectione liber conservetur.

HIS in genere de Ilei curatione praefatis, nunc medelam singulis causis unde volvulus generatur convenientem, quam paucis absolvemus. Causae sunt.

1. Inflammatio.
2. Stricturae spasmodicae ex podagra, flatus, contenta acria, vermes in intestinis.
3. Tumores Schirrhosi.
4. Induratae faeces.
5. Intussusceptio.
6. Hernia.

Primo. Ileo ex inflammatione in aliqua intestini parte orto, obviam itur. *1mo*, Larga venae sectione. *2do*, Fomentis emollientibus, et enematibus laxantibus cum potu copioso aquoso refrigerante. *3tio*, Diaeta parca et tenui. Si Ileus ex inflammatione vel suppressis evacuationibus oritur, vasis haemorrhoidalibus hirudines applicati maxime conferunt, fomenta laxantia quoque conducunt.

2do, Spasmodica strictura curatur fomentationibus, clysteribus emollientibus et laxantibus, cum gum. ass. foetid. cataplasmate camphor.

camhor. et theriac. vel emplastro epispast. parti affectae applicato, et lenibus purgantibus cum opio adhibitis. Si pulsus sit plenus, aegerque a morbo praegresso non multum debilitatus, pro re nata sanguis mittatur. Si spasmus ab acerrimis purgantibus proveniat, praeter memorata, medicamenta oleaginosa per os et sub clysteris forma injicienda sunt. Si ex podagra, emplast. vesicator, crucibus, sinapismi pedibus, tepida fomenta regioni affectae, applicanda sunt, cardiaca tepida interne sumpta, purgantia, ut tinct. sacra, cum elix. sacra. ana p. ae,

3to, Ileus a tumore scirrhuso immedicabilis est quod nullum remedium nobis cognitum, tam brevi tempore ut res postulat, scirrhum resolvere potest. In tali casu hoc solum restat, ut corpus alimentis mitioribus nutriatur, alvus laxa servetur, et animi motus solitaeque evacuationes justo moderamine conserventur. Calefacientia, ne cancerum inducant, evitari debent.

4to, Indurate faeces, emollientia, laxantia deinde fortia enemata et purgantia : quibus incassum tentatis, aquam frigidam postulant.

5to,

28 DISSERTATIO MEDICA

5to, Si intussusceptio, ex intestini parte inferiore intra superiorem oriatur, et purgantia parum profuerint, crudus mercurius adhibeatur; at si intussusceptio vice versa sit, aër, ut Hippocrati visum est, in intestinum colon inflandus est, posteaque clyster laxans administretur,

6to, Ileus ab hernia curatur intestinum prolapsum restituendo, quod statim tentandum est; at si inflammatio jam adsit, venaesectio frequens instituatur, enemata, fomenta, oleosae embrocationes parti affectae administrari debent, antequam ad intestinum reducendum conatus ullus adhibeatur.

His omnibus frustra tentatis, unicum quod aegrotanti superest solatium ex operatione chirurgica petendum est.

F I N I S.

